

Asaggawar wan Jafon

Minəstər wan

Wan ənəttafan əd

Təttit ən cigas

tassayen day əddənət

**Tayaray əd təttit ən gorasan (EDOS) day
addawlat ən Nijər**

**Elkətab n-asəlməd ən təməwit n-əššəyəl fell ciyurađ nakk
əd agamay n-amagal ən cimuxutar əd igi n-isaggawaran
win təttit ən yurman (CVD)**

Oktobər 2006

Asaggawar wan Jafon əd ərrəzəy wa

dalen (J-Green)

TANAMARAK

TANAMARAK.....	1
DAT ƐSƐNTI.....	3
ƐDELILAN ƐLKƐTTAB.....	4
Albab wa yazzaran : Amin iwan salan Ɛd Ɛlxukumat tan alyadat	5
Albab wan Ɛsshin : Amin iwa yazzaran Ɛn tƐdawat n-aytedam fell asƐnnƐgni Ɛn wala-wala .	5
Albab wan karad : AsƐmmƐgni n-ilalan dat Ɛjil wan wala-wala	11
Albab wan Ɛkkozat : Amini Ɛn tƐdawat n-aytedam tan sanatat tan wala-wala	12

DAT ƎSENTI

Ǝlkəttab wa yamos wan asəlməd əd igi n-isaggawaran win təttit ən yərman (CVD) har wa yamos təgət taw iyyat fell mušetan day təməwit tan wala-wala ən buraw əd CVD. Mušetan əllan əzək d-igi takkayt əd cilatat n-aytedam day təməwit.

day adi, yahor ad əsaynan əd əfragan igi s-uluy əššəyəl wan təməwit ən wala-wala ən buraw əd CVD. Ǝlkəttab yəkmas albaban winas ahoran d-alakam. Mušetan fell ashəggər ən masnaten aytedam.

Albab wa yazzaran : Amin iwan salan əd əlxukumat tan alyadat

Dəffər assalaman win tinəmmar, muše yasaknu əlxukumat tan alyadat (xakumi əd aytedam net). Əddəlil n-asəlməd wa ətwagrawan əd əddəlilan n-əkkal ən ditak tər ən lakkol əd mušetan win esəssəgri n tāmätte əd kel agäma, əd aytedam win ənnəkkalnin day wala-wala əd wiyyad aytedam. Yəgmiyat day əlxukumat d-igi n-ijəl d-alwaq wan amini əd aytedam n-ayrum.

Ənnəyat !Muše yahor əd igi n-ənnəyat yur əmal n-alwaq əd əjil was igacin n-aytedam əfragan assa. Agat ənnəyat fell assa kel əssuk, imawallan, imagyakan əd, tənnəmənnəkawen, isaggawaran win təttit n-aytedam win ahan ayrum. Agat ənnəyat fell iguz nasan amini (Şidoden, bararan mey aratan ; imawalan, inammajalan, imagyakan)

Ad-asin s-əggət. Agat idaggan oggotnin fell aytedam.

Diraktər ən lakkolnen əd mušetan win esəssəgri n tāmätte əd kel agama, koussayyetan əd wiyyad aytedam ətaggin əššəyəl wan təttit ən yərman. Əfragan agamay n-alfaydat n-isərtayan tənəfawen day igi wala-wala win CVD fell aratan aggotnin :

- amosan mušetan amosan iməssəgra olaynin,
- wər əyissan : wər əlkkenan i batuten mey ikkallan ;
- diraktər ən lakkolnen əllan masnat day igi n-isaggawaran win lakkol (COGES). Ahan COGES əntini da əssanan təməwit ta təqqalat igi ən CVD.

Albab wan əsshin : Amin iwa yazzaran ən tədawat n-aytedam fell

asənnəgni ən wala-wala

- 1) Muše yaha day aytedam win azzarnin day edag n-aytedam ;
- 2) Muše yissəten xakumi ad əməl əlməyna n-amini ;
- 3) Muše yiməl əlməyna tarrayt iyyat tas aytedam ənkəran n-əššəyəlan fell ciyurad nasən assawad day əsshəlela day əlkad 7 yi aytedam. Yəgmi day san ad əgruwan ənitən wa yahan day əsshəlela. Muše yəkməl

Təkkle iyyat tamos ad ənkəran aytedam əššəyəlan fell təttit nasən əd ciyurad nasən, əd agamal ən cimuxutan nasən. Aytedam əktəban əššəyəlan nasən. Əggintanat əs ciyurad nasən, əd izirfan nasən day əlwaq iyyan. Arat wen imosan-tu anməra, anmədhəl əd cilalat day əššəyəlan nasən.

Muše yasakun šaššāla N° 2 day alkad wan 8 i yatedam, yisəsten d'awa oggan day šaššā əd enitān wa cahan. Muše yəkmələd tənna əmawat ən tende əd tatəgabas yisaknu tarrayt iyyat tamos farad fell əsəmməti təmur n-aytedam. Ənkan as təmxatirt du-tosət əllāna-tu tinaden tin səmməkān a das ətwiggināt.

Šaššāla1 : Əššəyəl naytedam farornin ogar wan awedum iyyān

Quand le rythme du tam-tam change, le pas de la danse change aussi.

As əmmətay ewat ən tende meɣ gangaten, təkbəst
meɣ eway ad əmməti ən tada

Šaššäla N° 2

Muše əgmay day aytedam emal n-əššəyəlan win əfragnin igi əs ciɣurad nasan əl tənəflit n-ayrum :

- Affarad (affarad, ikus n-alummuɣ wa wər n-oley day ayrum ...);
- Ən bəlat unan day tarrayt ən mota day ayrum əd cisakken n-aman win gər nan əd tarrayan n-ayrum əd ehan wan lakkataro;
- Akaras ən ciməzgida, ehan wan lakkol, iyawnatan ən mušetan, əd ehan wan lakkataro ;
- Anabal n-eshkan;
- Igi ən əššundux ən məglan win lakkol ;
- Esəknəs ɣawnatan aytedam win wassharnin meɣ ɣas nasan.
- ETC ;

4) Muše yigmay day aytedam ara twas əkkan igi ətinara aytedam win ayrum əššəyəlan kət nasan.

Fell igi n-əššəyəlan wina, aytedam ən ayrum əmməkkan ad-əggin eɣaf iyyan əggin tənəmənnəka meɣ asaggawar wan təttit n-ayrum (CVD). Arat n-aytedam ən tinida əgmadandu ayrum ətiwagga əswad əd igi, əsummətəkwi, d-ashəggər təməwit ən təttit n-ayrum təgga tədawət n-aytedam.

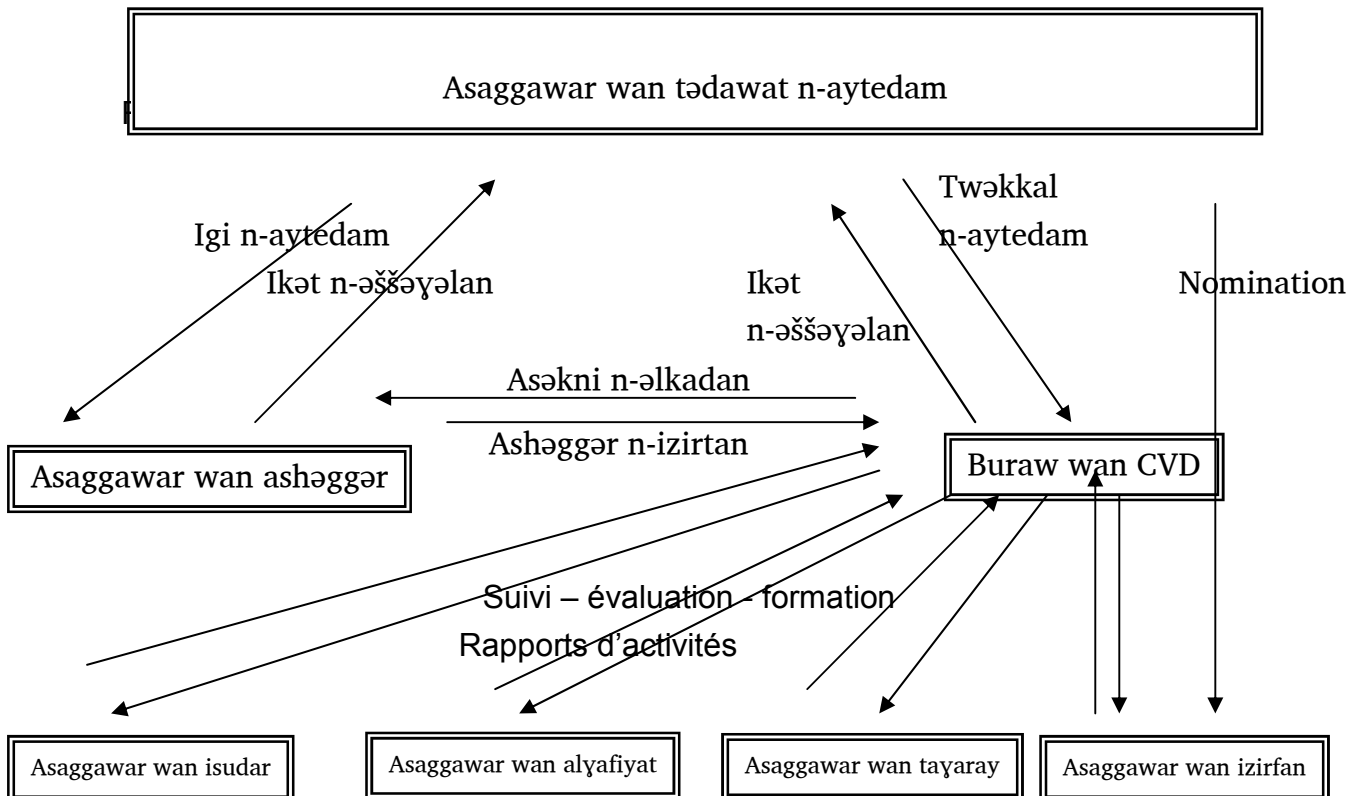
Muše yəməl n-əššəyəlan n-asaggawar wan tətitt n-ayrum. day adi şd yahor : day namas net : igi lassafi, ənnəzər, əkkəni, igi n-aytedad olaynı, day tamawen : tənn , əttaf ən tənna, d-aggawar ən tarrayt yur wiyyad, d'agamay yur frajetan, srarwis, mey əlxukumat isaggawaran win əgga təyəmit ən manasan, əd wiyyad frajetan n-əddənnət win əttawəyadu tahəlt nasan.

5) Muše yaggu takkayt əs əlmisal n-ellan awedum əd isaggawaran win tətitt n-ayrum əd win əg adum :

- ✚ Əlmisal eyaf ənta : tədawat n-aytedam wan tətitt n-ayrum : togar arat kul cinaden a ətamakkalnı ;
- ✚ Tadist əlmisal buraw wan asaggawar : yamos ənken adanan ;
- ✚ Ifassan əd idaran amosan ənken idaran ən mota win asaggawar idaran win əkkoz day əlmisal amosan isaggawaran win maddornı tətamos ar agawar ən tənəflit day isudar, alyafiyat, teyaray əd izirfan ;
- ✚ Citawen əd cimuzuyən day əlmisal amosan asaggawar wan ashəggər, əswadan, əhakkin salan i tədawat n-aytedam.

6) Muše yisərten aytedam tassayən cintəlanı yər isaggawaran əd asaggawar wan tətitt n-ayrum CVD.

- 7) Muše yəməl i aytedam alkadan win alqanunen i tədawat n-aytedam yanu əşşəyələ nasan əd tənfa nasan. Yəgmi day asaggawar wan təttit ayrum. Yəməl tənfa wən win aikad wan tuhut əd təllan net.
- 8) Muše yədhəl aytedam ad aknin əlkadan nasan win alqanunen ən CVD. Wər əmməkkan a dasin yagu əsəmmətiyan wiyyad day təməwit n-asaggawar. Yar əmməkkan, muše d-əkkal cinaden day edag n-aytedam. əşşəyələ net asəkni ən tadhəlt day tarrayant cin oleynin.
- 9) Muše yasaknu əlqəsət n-iyyan buraw was wər ətuggu əşşəyələ net ett-as Fresidan yas a itaggin əşşəyələ aytedam wər tu hənniyan yəgmi day aytedam əsəbab nawa. Aytedam ad-as əməllan muše yəkməl. Aytedam wər aran iguz day buraw, imarran idaggin wər ərden, aytedam wər wessaynan əşşəyələ nasan.
- 10) Yəgmi day aytedam ənnuyan ən wala-wala win igi ən buraw, tənfanasan, mey iban tənfanasan day alkadan wina

Ənnuyan wala-wala	Təməwitan	Tənfa wən	Iban n-alfaydat
Asudukkəl n-əfus	Aytedam winas oran awedum ad əsudukkəl əfus, yat wagu əlkhisab n-igacin əfassan. Əmos əllan-tu imaran ədag, awedum wər əttəkəlar awedum iyyan. Əmmos əsshin aytedam oggdan agat iyyan wala-wala fell təzunt nasan.	- əttawafu igi n-əkkal ola yan ; - aytedam əssanantu ; Tərmad was ətawajyal	- Əfrag agay n-əkkənas ; - aytedam taken tassa n-awedum wa wər n-əgraw.
Igi n-attabər dəffər awedum wa arran	Aytedam ad-igin attabər dəffər awedam wa arran man-nasan	- tərmad aytedam a əgarrin ; - tərmad aytedam as əllamadan	- yəfrag agay ən takkat ; - tassa n-aytedam meya wedum wa wər n-əgraw.
Abadad n-aytedam	Aytedam win arran awedum a dəbdədan dəffər is yatwaggu əlxisab		- yəfrag agay ən takkat ; - tassa n-aytedam mey awedum wa wər n-əgraw.
akkənniʔər aytedam	Aytedam n-anmənnaka fel awedum iyyan	- tərmad əs təggərawt n-igi n-əşşəyələ	- yəfrag agay ən takkat ; - wər əttufu n-əkkal n-awedum was yəfragan igi n-əşşəyələ
iyur n-alkad day isir	Twufa n-alkad wa wər n-ola (mey əlmisal) n-akk awedum. Dəffər wen aytedam ad-əfragnen alkad mey əlmisal wa arran attaggin day əşşundux. Dəffər wala-wala agat əlxisab s-igət n-əlkadan.	- yahay isir yur adakkal - əkkal n-awedum day isir ; Anəmərtan n-aytedam əd awedum wa yaran edag.	- y-ikkus yur aytedam win əsuf ; - yara alwaq əd ilalan n-əşşəyələ (əşşunduxan, əlkadan, etc...)

Muše yaggu takkayt fell igi wala-wala əs cidət.

- 11) Muše yakfu tolas ismawan n-aytedam win əgrawnin idaggan əd əššəYəlan nasan daY asaggawar wan CVD ;
- 12) Muše yassak-nu daY əlmisal tənnawen n-əmməkkəl n-aytedam win buraw wan CVD. Yahor əd əgmi aytedam win aran igi n-əlmisal wan benan.

N.B. : Muše yiməllət əsshərrədan win agaraw ən Fresidan, anaktəb, anaYlif əd win dawsan. Aytedam win ashəggər əntinida fell agaraw n-idaggan daY buraw.

Əlqisat ta yazzaran

Fresidan wan buraw n-asaggawar wan təttit n-aYrum yimal amini əsələt iyyat fell takkayt n-esəkətu n-aYrum, fell as tahay tajargan. Awedum iyyan əgmay batu yima « nak wər əfrega assaYur afarag n-aYrum fell as Tawa a əkkay Yur əššəYəl iyyan ». iyyan aləs yəntar əntada yinna « nak Nijəriya a əkkay əsəbət kul fell cigaw shaenan ». wa karad yinna « nak əfrəga assa yur afarad egas kundaba əgraw azrof”

Anabimad yayu aytedam har əggin ənnəzər, agu takkayt əkkməl. Yaggu ənnəsixa fell əššəYəl wa wər n-aha ərrəzumatən əd agaraw n-alwaq n-aytedam win buraw fell iguz nasan əššəYəl əlmədət as aytedam win buraw əššaqaqan fell təttit n-aYrum nasan.

Əlqisat tan nanatat

Amini ən buraw ətawamal fell ashəggər n-əššəYəlan win ətwagganin daY tallit. Almawakilan win buraw ahan da daY alwaq wa ətwaran kundaba is Fresidan. Assa net kundaba dəffər amini alwaq iyyan əgmay daY Fresidan wa dawis ad əkkum data mini ən ta kundaba osa amini wan farti nasan.

Analmad yəgmay daY aytedam : Ma todman fell Fresidan wa ?

Məni tarrayan cin yahor Fresidan d-igi meY təlla ?

Analmad yannu təmost tan Fresidan əd wa dawis, kundaba awedum yaran əššəYəl, yəllan alwaq.

Əlqisat tan karadat

Day amini wan buraw, Fresidan yəgmay daY anaktəb əmal batuten cin nas ətiwagganat daY amini wa okkayan. Əzar offar agamay daY aytedam batuten cin nas ətiwagganat, Yur amini wan tedawat n-aytedam.

Analmad yəgmay daY aytedam : Ma todman fell anaktib wa ?

Məni tarrayan cin yahor d-igi meY təlla ?

Analmad yannu edag wan anaktib meY wa dawis, kundaba awedum yossanan teYaray əd akatab.

Əlqisat tan əkkozat

Yur tədawat tan aytedam, yətwana d-igi tonaYla ta 400F akk aYiwa fell əggaz n-anu. anaYlif əggaraw tanaYla n-aytedam egas wər əkkətib wala yaggu azrof daY əljibnet. Dəffər awa yazan-zu tinay əd 5 əlkadan win ala n-əşshahi wan shin əd azrof wa yahan əljəbnet.

Analmad yəsəsten aytedam : Mas todmam fell anaYlif wa ?
Əmi tarrayan cin nas əllenat anaYlif wan buraw ?

Analmad yəkəməl, yannu tolas əsshərrədan winas əlle anaYlif meY wa dawis. Kundaba awedum əssanan taYaray, akatab əd əlxisab. Awedum olaYan ətaggin cidət. iməshəggar əntini da kundaba awedum əsanana, taYaray akatab əd əlxisab, olaYan ətaggin cidət.

13) Muşe yannu i aytedam alfaydat n-igi iyyan asaggawar ən wala-wala fell tadhəlt ən tədawat n-aytedam. Asaggawar way əkkəmas Fresidan, anaktib, iyyan meY esshin aytedam. Aytedam n-asaggawar wa wər əgamayan edag williyan daY asaggawar.

14) Muşe yəməl əşşəYələn aytedam win asaggawar wa ;

15) Asaggawar yəktəb ismawan aytedam win arram idaggan. Muşe yərkəb ənnəyat n-aytedam fell asirti n-aytedam (iməgərgas) ciləqqawen, meddan šidoden l-yəgmiyat alhərma fell šidoden Yur tegune n-alkad wan wala-wala, agamay n edag, əd əməkkəl daY idaggan (yahor əsanatat šidoden ad ahannat buraw).

16) Asaggawar yəgmi daY tədawat n-aytedam, d-igi əjil, edag əd alwaq ən wala—wala (agat əşşəYəl d-alwaq was šidoden ma əqqəlnat arat əd šidoden fell assa nasan). Šidoden ma əqqəlnat arat məddəran daY asaggawar, muşe yəgmi ad-assinat s-igət Yur amini ən tədawat n-aytedam ta du tozalət.

N.B. : Muşe yasassagru aytedam win arran idaggan ma ədman as əlle arat iyyan. Froje wər da wan yakfu wər da wan yakfu azrof ən biya meY akarəs n-ehan.

17) Muşe əd asaggawar wan wala-wala əggin tinəmmar i aytedam amini yəgYrad.

Albab wan karad : Asəmməgni n-ilalan dat əjil wan wala-wala

Muşe yədhəl asaggawar wan yəggin təYimət ən man net wan wala-wala fell igi n-əşşəYəl olaYan :

- Igi n-əşşundux wan wala-wala ;
- Igi n-əlkadan (akk awedum ənnuY n-alkad net wər ola əd wan ladan, agat əlxisab əd igət n-aytedam);

- Agat tafala tan alaYas n-aytedam as ækkan igi n-alkad;
- ægmiyat buhu wa wær n-ælla wala fell igi n-ælkadan winas wær t-in taha tænfa;
- Akknat engulob (igæt nasnat oggar wan aytedam win d-osanin Yur tædawat n-aytedam ta tazzarat).

Albab wan ækkozat : Amini æn tædawat n-aytedam tan sanatat tan

wala-wala

- 1) Asaggawar n-ashaggar æmmos ilalan ællantu, ahan daY edag (ælkadan, angulob, tafala, æššundux, ælkadan win akatab æn ismawan, aytedam win ægganin wala-wala, ælkadan win æmmalnin tæmæwit æn wala-wala).
- 2) Asaggawar ikatab alkad n-aytedam win æggan tæggur iyyan-iyyan.
- 3) Asaggawar harwa Yur affar æn wala-wala yahor æd æmæl I aytedam, arat was æmmækan a yatwaggu aytedam winas wær d-osan daY alwaq.
- 4) Asaggawar yaYru ismawan n-aytedam win æggamayan idaggan as iban iyyan daY meddan win æggamayan idaggan ægmiyat iyyan fell asætkær n-alkad.
- 5) Akk edag, asaggawar :
 - yaYru ismawan æn meddan win caran ætwaksanin medan ;
 - akk awedum yahor ad æmæl deran net fell agamay edag wa yarra, yasakun ænnuY n-alkad net.
- 6) Asaggawar yasaknu i aytedam uššæudux wær caha wala æd tafala tan iguz fell igi n-alkad nakk.
- 7) Asaggawar yagu ælmisal n-igi wala-wala dat aytedam fell tægærraw anaktib wan asaggawar yaYru ismawan n-aytedam. Meddan win æsshin (assaysær) æsshin (assaysær) ætoggin ælkadan daY angulob (fell agaraw n-alwaq).

Aytedam win wala-wala ad æggin attabær.

Akk awedum yahor æd ækkal n-angulob iyyat æd alkad iyyan daY ælkadan win meddan winas æggamayan idaggan. æmmos alis iyyan da agat yo meY kala-kala.

As æggaz awedum daY tafala, yagæwat alkad wa ærran man net daY angulob, ma cihar yaggu ælkaden win hadatnin daY buhu yiqqub-du awedum. yæqqældu yaggu angulob tæhar daY æššundux was æha dat asaggawar. Anaktib wan asaggawar y-æktæb s-agama n-isum n-awedum wa iggaran.

8) As aYram wala-wala asaggawar yaggu əlxisab :

- yikət igət n-aytedam əd igət n-angulob ;
- Allam n-angulob dat aytedam;
- Ikus n-əlkadan ;
- Igi n-əlkisab n-akk awedum ;
- tənna n-igət nəlkadan awedum kul ;
- əmal n-awedum wa oggaran, əmmos əllan tu meddan winas ogdan agat wala-wala wan esshin egas ma tokkayan əssa ad dəffər.
- Saknat meddan win oggarnin.

Asaggawar yasaknun buraw wa ətwagan, Fresidan yaggu tinəmmar.

9) Dəffər wala-wala, alkad wan təməwit n-igi wala-wala ad əggin aytedam win asaggawar əfus fell as ;

10) Asaggawar yaggu tinəmmar net, əd bismilla ;

11) Muše iswad daY alkad n-aytedam win wala-wala əd alkad wa təməwit n-igi wala-wala ad əktəban əs karad əlkadan akk iyan yatwafu daY aYrum, EDOS, komin tayaha aYrum.

**Ɛlmisal n-alkad ɛn tɛmɛwit tan wala-wala n-almawakilan ɛn buraw
n-asaggawar ɛn tɛttit n-aYrum**

AYrum **komin tan**

Awatay Ejil daY alwaq
.....daY inan ɛn tɛtɛwagga tɛdawat n-aytedam tan sanat n-aYrum ɛn
..... komin Fell igi buraw n-asaggawar ɛn tɛttit n-aYrum dat Fresidan
wan:

- Fresidan n-asaggawar wala-wala
- Anaktib ɛn buraw wan wala-wala
- Assaysɛr wan iyyan
- Assaysɛr wan esshin

dɛffɛr wala-wala ɛmmɛkkalan :

almawakilan win buraw CVD n-aYrum

Ɛntini :

- Fresidan
 - Daw Fresidan
 - Anaktib
 - Dan Anaktib
 - AnaYlif
 - Daw AnaYlif
 - AnaYtib wan salan
 - Tɛmawakil ɛn Šidoden
 - Almawakilan ɛn samaritan
 - Almawakilan ɛn ɛmagyakan
 - Almawakilan ɛn inammajalan
 - Asaggawar n-ashɛggɛr (wɛr ahan buraw).....
-
-

Ɛtawagga daY ɛjil,

Fresidan wan buraw ɛn wala-wala

1) Takkayt fell tēmawit tan tanakra əd man nawan təššəYəlam fell ciYurad nawan əd əššəYəlan win aytedam ən buraw CVD Yur tədawat n-aytedam ta tazzarat.

2) iyyan daY meddan win asaggawar ən wala-wala yəsakknu asaggawar wa yiggan təYəmit ən man nət, was itiwagga Yur tədawat n-aytedam ta tazzarat yikkam əmmuk ən wala-wala.

3) Asək ni n-əlkadan n-aytedam win aran idaggan

4) Awedum iyyan daY tafala ta wala-wala Yur əmməkəl ən buraw wan CVD

5) Tamtut iyyat tətəggu angulob nət daY əššundux ən wala-wala.